

de Volkskrant

'Wind, warmte, mosvorming. Maar aan de NAM ligt het nooit'

Sinds de NAM de capaciteit heeft verhoogd van de Drentse gasopslag bij Steenberg, zien de bewoners scheuren in balken en gevels. Volgens de NAM heeft dat niets met het gas te maken. Hier zijn toch geen aardbevingen?

Jurre van den Berg 31 augustus 2017, 2:00

Foto anp

Het beruchte knapgeluid - alle dorpsgenoten aan de keukentafel bij Annie Warners in Steenberggen hoorden het de voorbije weken voortdurend. Warners keerde in 2008 terug in de boerderij waar ze in 1955 werd geboren. Nooit was er iets aan de hand in de kop van Drenthe. 'Nu beginnen balken uit 1912 opeens te scheuren.'

Niet alleen de zoldergebinten van het oude woonhuis splijten. Ook de gevel en de vloer van de nieuwe stal. Het was in de Nieuwjaarsnacht van 2014 op 2015 dat dorpsgenoot Lida, die even verderop een bedrijfspand bezit, hetzelfde constateerde: plotseling overal scheuren. 'We dachten: die kunnen wel eens door onze buurman komen: de NAM.'

Breuklijn

Sinds 1997 gebruikt de Nederlandse Aardolie Maatschappij het oude gasveld onder Norg als gasopslag. In de zomer, als Nederland weinig stookt, wordt er Gronings gas ingepompt om het er op winterdagen weer uit te halen. Dat verliep jarenlang zonder problemen. Tot in 2014 de opslagcapaciteit werd uitgebreid van 4,9 naar 7 miljard kuub.

De bezorgde Steenbergers wendden zich tot dorpsgenoot Lambert Wolf, voormalig pijpleiding-ingenieur bij de NAM. 'Ik was niet van plan tegen mijn voormalige werkgever te strijden. Maar NAM reageerde niet op schademeldingen. Later moesten

we het doen met het verhaal dat hier geen schade konden zijn door aardbevingen in Groningen.' Van aardbevingen zoals in Groningen heeft Steenbergen inderdaad geen last. Maar dorpsbewoners vermoeden langs een breuklijn van het oude gasreservoir te wonen. Als er in de zomer gas in de opslag wordt geïnjecteerd, stijgt de bodem. In de winter daalt die weer. Als een ballon, die je met kleine ademstoten opblaast en schoksgewijs weer laat leeglopen.

Wolf pakt er een grafiek bij. In de winter van 2014-2015, na de ingebruikname van vier extra productieputten, slaat de lijn van drukverschillen in het reservoir uit, met een piek in de zomer en een dal in de winter. 'Zou het toeval zijn dat sindsdien schades ontstaan?'

De gasopslag van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) in Langelo. Op dit punt komt het aardgas het opslagdepot in Norg binnen

Foto anp

NAM liet de schades onderzoeken. In 2015 door ingenieursbureau Arcadis, vorig jaar door Witteveen+Bos. 'De conclusie uit beide onderzoeken is dat de schade niet het gevolg kan zijn van de nabijgelegen gasopslag', laat het concern weten. Alle 95 claims zijn afgewezen.

'Ze weten altijd waar het aan ligt', zegt Klaske Metselaar, die verderop in Nieuw-Roden woont. 'Een ouderwets kozijn, de tegels, wind, warmte, mosvorming - zelfs binnenshuis. Maar aan de gasopslag ligt het nooit.'

Foto ANP

Onafhankelijk onderzoek, beloofd door Nationaal Coördinator Groningen Hans Alders, kwam er nooit. Drenthe viel plotseling niet meer onder zijn verantwoordelijkheid. Anders dan in Groningen hebben de Drenten ook geen recht op een contra-expertise. Wolf: 'Zelf een second opinion regelen kost duizenden euro's en dan nog is het de vraag of NAM de uitkomst accepteert.'

Steeds krijgen ze het verwijt te willen profiteren van de situatie in Groningen. Lida: 'Jullie zien scheuren omdat er in Groningen scheuren zijn, zeggen ze. Maar ik heb die scheuren in Groningen nog nooit gezien.'

Ze voelen zich niet serieus genomen. Minister Kamp van Economische Zaken was vorig jaar in antwoord op Kamervragen stellig: 'De wijze waarop de gasopslag wordt geopereerd, leidt niet tot risico's voor de omgeving. De kans op een aardbeving wordt zeer klein ingeschat en er is geen reden om aan te nemen dat de effecten van bodemdaling en bodemstijging tot schade aan woningen leiden.'

In 2015 stemde Kamp zelfs in met een nieuw plan van de NAM om de druk in een van de compartimenten nog verder op te voeren. De Raad van State tikte minister Kamp daarvoor in maart op de vingers. De drukverhoging is niet goed onderbouwd. Juist nu er schades gemeld worden, moet dat wel gebeuren. Bovendien vond de minister het zelf in 2014 nog onverantwoord de druk verder te verhogen tot boven de oorspronkelijke druk in het reservoir.

Foto ANP

Uitstel

Kamp heeft al meerdere keren uitstel gevraagd voor het inleveren van zijn huiswerk. 'We wachten nu al acht maanden op uitleg', zegt burgemeester Klaas Smid van Noordenveld. Ondertussen is NAM voornemens de druk alvast verder op te voeren. Ondanks de vingerwijzing van de Raad van State is dit legitiem, stelt NAM, want de vergunning is niet vernietigd.

'Maar wij vinden het hoogst onfatsoenlijk', reageert burgemeester Smid. Samen met de gemeente Leek vraagt Noordenveld de Raad van State daarom onmiddellijk in te grijpen. Vandaag behandelt de hoogste bestuursrechter hun verzoek.

Foto anp

De problemen rond het aardbevingsgebied in Loppersum zijn natuurlijk veel groter, erkent de burgemeester. 'Maar wij delen de bezorgdheid van onze inwoners. Er is zo veel onduidelijkheid. Doe gedegen onderzoek, onderbouw beslissingen en vergoed schade. Mensen voelen feilloos aan dat ze niet serieus genomen worden.' Ondertussen is er een nieuw opslagplan voorbereid, bevestigt NAM, waarin de drukverschillen nog verder oplopen om de opslag ten volle te kunnen benutten.

Noodgedwongen liet Annie Warners de scheuren in de stalvloer op eigen kosten repareren voor 15 duizend euro. 'We hoeven er echt niet beter van te

worden, maar ook niet minder. Stuur gewoon een aannemer langs.'

SCHADECONVENANT

Norg is niet de enige gasopslag in Nederland. Bij Grijpskerk (Groningen) slaat NAM 2 miljard kubieke meter industrieel gas op. Het Arabische energieconcern TAQA beheert een gasopslag bij Alkmaar van 4,1 miljard kuub. De gemeente Alkmaar en TAQA hebben een convenant voor de afhandeling van schade. Vóór de ingebruikname in 2014 zijn gebouwen in de omgeving gecontroleerd. Van de 36 schademeldingen sindsdien is 40 procent gehonoreerd.